

Мироненко В.П.,
доктор архітектури, професор,

Дудка С.-Р.О., аспірант

Харківський національний університет
будівництва та архітектури,
Харківська державна академія
дизайну і мистецтв

ЕКОЛОГІЧНІСТЬ У ФОРМУВАННІ ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО СЕРЕДОВИЩА РЕСТОРАННИХ КОМПЛЕКСІВ

Анотація. У статті розглянуто основні принципи та поняття створення комфортного інтер'єру при формуванні предметно-просторового середовища ресторанних комплексів з використанням екологічних принципів та основ екодизайну. Визначено основні переваги екостилю.

Ключові слова: екодизайн, предметно-просторове середовище, ресторанний комплекс, інтер'єр, декор.

Анотация. Мироненко В.П., Дудка С.-Р.А. Экологичность в формировании предметно-пространственной среды ресторанных комплексов. В статье рассмотрены основные принципы и понятия создания комфортного интерьера при оформлении предметно-пространственной среды ресторанных комплексов с использованием экологических принципов и основ экодизайна. Определены основные преимущества экостиля и его влияние на быт и отдых человека.

Ключевые слова: экодизайн, предметно-пространственная среда, ресторанный комплекс, интерьер, декор.

Abstract. Myronenko V.P., Dudka S.-R. A. The ecofriendliness is in forming in detail of spatial environment of restaurant complexes. This article discusses the basic principles and concepts of creating comfortable interior design in object-space restaurant complex environment using ecological principles and fundamentals ekodyzaynu. The basic advantages ekostylyu and its impact on human life and leisure.

Keywords: ekodyzayn, subject-spatial environment, restaurant complex, interior decor.

Надійшла до редакції 12.12.2011

Актуальність проблеми. В будь-якій сфері діяльності людини, має на увазі не механічне, а творче відношення до справи. Головним аспектом творчої діяльності є екстраординарність та ексклюзивність створюваного образу. В нашому суспільстві великим попитом користуються місця громадського харчування. Ресторанний бізнес зараз є одним із найвигідніших з комерційної точки зору. При створенні ресторанного комплексу основним завданням є правильно обрана тематика, стиль та напрямок ресторану з урахуванням усіх вже прийнятих норм та правил для відкриття та повноцінного функціонування місць громадського харчування. В даній статті розглядаються основні переваги використання екодизайну при створенні інтер'єру у ресторанному комплексі. Екологічність у формуванні предметно просторового-середовища (ППС) та наведені основні правила та помилки при створенні інтер'єру у екостилі.

Вивченість теми дослідження. Сьогодні інформація стосовно екодизайну та екологічності у формуванні предметно-просторового середовища є малою, та здебільшого вона наведена у європейських джерелах різних країн світу. У вітчизняній практиці розглядання цієї тематики більш поглиблено відбувалося у 70-80-ті роки минулого століття. До сучасної кількості досліджень відносяться: К.А. Кондратьєва, О.В. Бойчук, О.А. Орлова, Г.Г. Гурьєва, А.В. Шатин та ін. У іноземній практиці розглядання питань пов'язаних з екологічною проблематикою займалися такі дослідники: У. Тишнер, Є. Сотсасс, П. Люкнер, Е. Брамс та ін. Отже, незважаючи на наявність певного наукового доробку з проблеми, можна сказати, що цим питанням нажаль не займаються більш детально сьогодні ніж у порівнянні з кінцем минулого століття. Враховуючи сучасні особливості технічного та індустріального розвитку, актуальність екологічних питань та участі екологічних основ при створенні дизайну інтер'єру набуває ще гострішої уваги для суспільства.

Мета дослідження. Аналіз існуючих підходів до вирішення еко-проблематики в інтер'єрах ресторанних комплексів та формування особливостей удосконалення формотворчої функції архітектурного простору.

Предмет дослідження. Засоби формування предметно-просторового середовища ресторанних комплексів.

Об'єкт дослідження. Внутрішній простір ресторанних комплексів.

Результати дослідження. У кожного існує своє поняття комфорту, але кожна людина має на увазі найбільш благополучні умови життєдіяльності, поєднання побутових умов, впорядкованість та екологічну безпеку. Під поняттям комфортного середовища – наявність функціональних, просторових і мікрокліматичних умов для наявних та можливих видів життєдіяльності. Екологія-це наука про взаємодію живих істот між собою і з навколишньою неорганічною природою; про зв'язки в над організованих системах, структуру і функціонування цих систем. Поєднавши ці два поняття люди почали впроваджувати екодизайн в повсякденне життя. Для когось це меблі з натураль-

них матеріалів, для когось-банальна наявність живих рослин у інтер'єрі. Про екологічний стиль в інтер'єрі заговорили тоді, коли прийшов час заносити в «Червону книгу» не окремих представників флори і фауни, а всю природу цілком. Дизайн, створений не людиною, а самою природою – так можна описати екостиль у інтер'єрі.

Відверто натуральні матеріали, тепла комфортна палітра квітів землі, піску і кори, прості затишні дерев'яні меблі з виразною грою ліній на спилях дошки, грубувато-льняний текстиль, що милується нерівністю нитки, витканій в рогожі – ось з чого складається вишукана простота інтер'єру екологічного стилю. Люди, що проводять час в таких місцях стають добрішими і спокійнішими – вони починають помічати красу найпростіших речей, тому що вони близькі людині за своєю природою, неагресивні і романтичні. Екологічний інтер'єр може навчити щирості: адже тут немає матеріалів і предметів, які чимось прикидаються (пластик – каменем, шпона – натуральним дубом, полиці та меблі – антикваріатом). В природі завжди так: минуле, сьогодні і майбутнє чудово уживаються один з одним.

Екологічний дизайн, або еко-дизайн, відображає прагнення людини максимально наблизити місце відпочинку до природних умов. Створення екологічного інтер'єру дозволяє його відвідувачам відчути єднання з природою, відчути гармонію навколишнього світу, відпочити від метушні міського життя, роботи.

Суєтне міське життя це нескінченний стрес. Екологія сучасного стилю в дизайні інтер'єру помітно зігріє атмосферу кімнат для повного відпочинку відвідувачів ресторану. Потрібно уникати синтетики. Наприклад, стіни можна облицьовувати дерев'яними панелями або пробковим покриттям. Якщо обклеювати стіни шпалерами – потрібно віддавати перевагу простим паперовим шпалерам модним вініловим. Цікаві результати можна отримати нанесенням грубої білої штукатурки або укладанням плиток з натурального каменю. Межа натуральності – дощата нефарбована і нелакована підлога або паркетне нелаковане покриття. Синтетичний ковролін може бути замінений сизалем, вовняним килимом або циновою.

Особливою натуральністю відрізняється екологічний стиль оформлення. Ідеальним зразком оформлення в екологічному стилі був самий звичайний сільський будинок. На основі інтер'єру сільського будинку зараз створюються безліч ресторанів, які передають колористику та побут села, але далеко не всі з них будуються на екологічності та створюють правильну та екологічну атмосферу. Те, що на початку минулого століття було само собою зрозумілим у звичайному побуті, сьогодні по кишені далеко не всім. У інтер'єр повернулися мішковина і небілений льон, сизаль. Використовується керамічний посуд без малюнка. У сільському колориті можна додати кімнати пучки сушених трав, коси цибулі та часнику, зв'язки червоного перцю. Масивні цільнодерев'яні бусини меблі – комод, буфет, гірка, відкриті полиці. Доповнює картину дубовий стіл з лавками. Особливий затишок такого інтер'єру надають ситцеві фіранки з квітами.

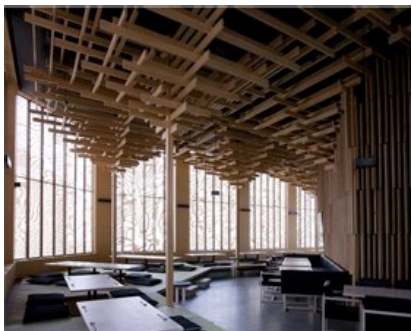
На підвіконні та вільних поверхнях влаштувати виставку сад-город: гарбузи, патисони, яблука, горіхи, не забуваючи про гармонічність інтер'єру, комфорт відвідувачів та безпосередньо персоналу ресторанного комплексу.

Можна змішати фолк стилі різних народів і континентів на одній полиці. Витончено скомпоновані артефакти різних культур породжують відчуття повноти і містики. Приготування таких коктейлів в оформленні заснували і ввели в побут англійські колоністи. Сучасне уявлення цього напрямку ширше. На китайському столику може стояти турецький кальян, і розкладені африканські маски. Зараз на ринку існує безліч фірм, що пропонують вироби ручної роботи закордонних камарадос або вітчизняних майстрів. Дуже стильно виглядають вишиті вручну подушки і серветки, батік-картини, оригінальні саморобні свічки або свічники. Зараз на ринку існує безліч фірм, що пропонують вироби ручної роботи мальовничий сухий корч як вішалка, світильника або вази прекрасно впишуться в будь-який інтер'єр. Навіть суворий хай-тек приємно відобразить на хромованих елементах вигадливий вигин застиглої гілки. Речі і оббивка з натуральної тканини нададуть правильної екологічності у формуванні предметно-просторового середовища, який би стиль не переважав. Це можуть бути пледи, штори, абажури з матерії, на полицях, столиках і апаратурі керамічні та дерев'яні фігурки і шматочки природи – слонова кістка, ріг, морські раковини, корали, корчі, шишки та інше. Затишок і тепло дарують плетені предмети: кошики, рогожі, ротангові меблі.

Яскравим прикладом для оформлення предметно-просторового середовища ресторанний комплекс екологічним способом є техніка «Фен-шуй». Фен-Шуй – це мистецтво, яке намагається гармонізувати життя людини у колі її створіння, місцевості та природи і, таким чином, надати більшої можливості людині для її реалізації. Тож, проектуючи облаштування інтер'єру, враховуються не тільки гео-, та техноаномалії, що впливають на здоров'я, але й фактори, що впливають на підсвідоме відчуття комфорту, форма, планування ресторанного комплексу, кольорові рішення, використані для облаштування інтер'єру елементи мистецтва і багато іншого. Все це має неабиякий вплив на самопочуття відвідувачів та персоналу ресторану, на емоції та почуття між відпочиваючими, та між відпочиваючими та персоналом, на їх відчуття щастя та інше. То ж рекомендації з Фен-Шуй є невід'ємною складовою екологічного дизайну і надаються тільки з урахуванням індивідуальних особливостей, характеру приміщень та стилістики, обраного напрямку роботи ресторанного комплексу, архітектури.

Взагалі, дійсно завершений стиль інтер'єру формується при постійному переміщенні дрібних предметів, які мігрують по ресторану в пошуках свого місця.

Висновки. В кінці 20-го століття у людей заострилося відчуття природи. Статут боротися з проблемами екології (причому, не тільки у нас – десь проблеми від бідності, там – від багатства: чим краще живе людина, тим більше відходів він залишає)

*Kengo Kuma, Alan Yoon.
Японський ресторан Sake No
Napa в Лондоні.*

*Ресторан Дворец Тан (Tang Palace)
от ЭфСиДжейЗет (FCJZ). Ханчжоу,
Китай.*

*Yellow Treehouse Restaurant © 2009,
Pacific Environments Architects, New Zealand*

*Мини-отель под Днепропетровском
FriendHouse или "ДРУГОЙ Дом.Ресторан."*

Ресторан "Витребеньки" м. Івано-Франківськ

*Ресторан в поселке Жуковка © 2009, Олег Карлсон,
Александр Куликов, АСБ «Карлсон и К», Россия*

«Switch». Ресторан – «Хамелеон» в Дубаи

Клуб-ресторан L'Arc в Париже изменен Cannes-based Prospect Design.

деякі просунуті громадяни вирішили створити власний, «екологічно чистий» світ в рамках свого будинку, звільнивши його від усілякого хіміко-фізичного сміття. Але актуальним залишається питання екологічності публічних місць. Наприклад місць громадського харчування, ресторанів. Основним аспектом екологічного дизайну є використання лише натуральних, екологічно чистих матеріалів. У останньому еко-дизайн не обмежений жодними рамками.

Концепція екологічного дизайну підкреслює прагнення цінувати і берегти все те прекрасне, що дає нам навколишній світ. Таким чином, інтер'єр в еко-стилі є не просто одним з модних напрямів створення оригінального дизайну, а цілою філософією, направленою проти виснаження природних ресурсів і на підтримку екологічної чистоти і безпеки. Перевагою екологічного дизайну є широта вибору матеріалів для оздоблення та декорування приміщень. Необхідно використовувати будь-які природні матеріали, починаючи з очеретяних шпалер і закінчуючи звичайними річковими камінчиками, якими можна оформити стіни і інші поверхні.

Еко-дизайн відмінно вписується до будь-якого бюджету, адже зовсім не обов'язково купувати дорогі мебелі гарнітури з коштовних порід дерева. Звичайно, меблі мають бути виконані з натуральних матеріалів. Від присутності пластика, скла і металу краще відмовитися або використовувати мінімально. Прекрасно доповнюють інтер'єр приміщення в екологічному стилі найрізноманітніші кімнатні рослини. Вони не лише прикрасять простір кімнат, порадують зеленим листям і пишним цвітінням, але і створять сприятливу атмосферу психологічного комфорту, наповнять приміщення киснем.

Ще однією додатковою деталлю інтер'єру в екологічному стилі може стати акваріум. Вигляд плаваючих рибок заспокоює психіку, а його живописний вигляд прикрасить і оживить будь-яке приміщення. Комбінація естетичних і оздоровлюючих функцій є однією з основних особливостей екологічного стилю. Також головною особливістю цього стилю є хороше освітлення, яке можна забезпечити за рахунок використання енергозберігаючих люмінесцентних ламп. Вони створять відмінне освітлення, і зекономлять природні ресурси.

Оформлення інтер'єрів в еко-стилі передбачає наявність вільного простору, інтер'єр не можна завантажувати великою кількістю меблів. Не рекомендується використовувати предмети меблів, що нарочито підкреслюють «природність» інтер'єру: кам'яна глиба або стіл з цілісного шматка деревини виглядатимуть якраз неприродно і претензійно. Максимальної гармонійності можна досягти поєднуючи текстури, колір, матеріал, форми, розміри та функціональні особливості кожного з предметів наявних у інтер'єрі. Коли все красиво, просто і у справі – це основи екологічного дизайну інтер'єру.

Література:

1. Журнал «Экологический дизайн» № 1, Киев 2000
2. <http://www.ec-a.ru/>, журнал про екологію и архитектуру
3. Джеймс Вайнс, «ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ АРХИТЕКТУРА СЕГОДНЯ», «Зеленая архитектура», изд. Tashen-2000
4. «Библиотека дизайна» Глазычев В.Л. Эволюция творчества в архитектуре. М.: Стройиздат, 1986. – 494 с
5. Шимко В.Т. Основы дизайна и средовое проектирование. Уч. пос. М.: Архитектура – С, 2004. – 160 с.
6. Эстетическая культура. – М.: ИФРАН, 1996. – 201 с.